

ANALIZA IMPACTULUI DE REGLEMENTARE

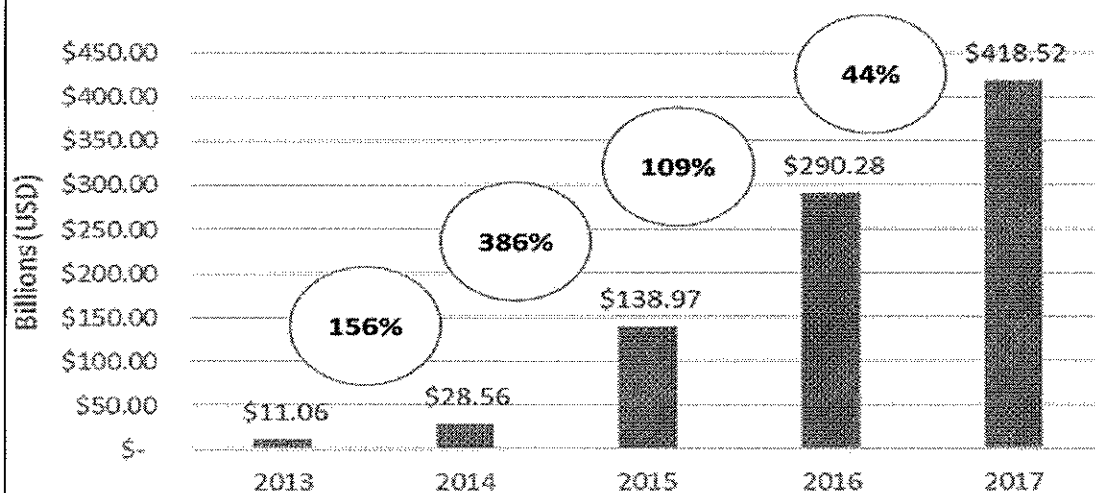
la proiectul legii privind serviciile de finanțare participativă

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ)	Analiza impactului la proiectul legii privind serviciile de finanțare participativă
Data:	3 februarie 2021
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Economiei și Infrastructurii
Subdiviziunea:	Direcția politici economice și mediul de afaceri, Secția reglementarea mediului de afaceri și IMM
Persoana responsabilă și datele de contact:	Iliș Cezar, Consultant principal, Secția reglementarea mediului de afaceri și IMM, tel. 022-250-635, e-mail: cezar.ilias@mei.gov.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
<i>a) Problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate</i>	
<p>Sectorul întreprinderilor mici și mijlocii (în continuare – <i>ÎMM</i>), denumit și „coloana vertebrală a economiei”, deține un rol important în dezvoltarea economiei naționale, contribuind nemijlocit la formarea Produsului Intern Brut (în continuare – <i>PIB</i>) și la crearea noilor locuri de muncă, stimularea competitivității, creșterea exporturilor, favorizarea inovațiilor și a tehnologiilor moderne.</p> <p>În anul 2019, <i>ÎMM</i>-urile constituiau 98,6% din numărul total de întreprinderi din Republica Moldova, iar 60,86% din salariații sectorului real erau angajați ai <i>ÎMM</i>-urilor. Totuși, <i>ÎMM</i>-urile au încasat doar 39,5% din totalul veniturilor din vânzări. Această disproporționalitate dintre numărul de întreprinderi, personalul angajat de <i>ÎMM</i>-uri pe de o parte și volumul de vânzări obținut de <i>ÎMM</i>-uri pe de altă parte, denotă o productivitate insuficientă a acestora, dar și un potențial de creștere. În continuare, contribuția <i>ÎMM</i>-urilor la <i>PIB</i>-ul total pe economie al Republicii Moldova în anul 2018 a constituit doar 44,2% în comparație cu cea a <i>ÎMM</i>-urilor din Uniunea Europeană, care constituie 57,4%. Acest fapt demonstrează că productivitatea sectorului <i>ÎMM</i> din Republica Moldova se situează sub nivelul mediei Uniunii Europene.</p> <p>Una din cele mai importante provocări pentru <i>ÎMM</i>-uri este accesul la finanțare mai ales la etapele incipiente de dezvoltare a afacerii și în primii ani de activitate. Fenomenul dat este cunoscut sub denumirea de „gol financiar” (<i>financial gap</i>) și este de răspândit la nivel global inclusiv în statele dezvoltate. Totuși, acest fenomen se resimte cel mai acut în țările aflate în curs de dezvoltare, inclusiv în spațiul post-sovietic.</p> <p>La etapa inițială <i>ÎMM</i>-urile se finanțează din contul investițiilor fondatorilor lor (economii personale, remitențe și împrumuturi de la rude și/sau prieteni, etc.). Accesul <i>ÎMM</i>-urilor, în special la etapele incipiente de dezvoltare, la instrumentele de finanțare clasice oferite de bănci sau de OCN-uri (credite, leasing, etc.) este destul de limitat. Accesul <i>ÎMM</i>-urilor la finanțare este constrâns de factori precum: imposibilitatea prezentării unor garanții reale sau personale; valoarea insuficientă a creditelor pentru care sunt eligibile; termenele de scadență relativ reduse; costurile ridicate pentru obținere și administrarea creditelor bancare și nebancare.</p> <p>Aceste probleme nu au ocolit nici <i>ÎMM</i>-urile din Republica Moldova. Astfel, conform datelor BNM (situația la 30.09.2020), din totalul de credite acordate de sectorul bancar de 43,504.95 miliarde lei</p>	

doar 13,295.27 miliarde. lei (ceea ce constituie 30,56%) au fost acordate IMM-urilor. În același timp, conform datelor oferite de CNPF (2019) din totalul de credite acordate de organizațiile de creditare nebancaară (OCN) de 9.355.149.840 lei doar 1.673.545.088 lei (ceea ce constituie 17,89%) au fost acordate persoanelor juridice (de regulă IMM-uri). Proportia creditelor oferite persoanelor juridice de către OCN din volumul total anual a scăzut de la 26,17% în 2015 la 17,89% în 2019. Această scădere de 8,28% a avut loc în situația în care în aceeași perioadă volumul totală al creditării nebancaare a crescut cu 225,46% (de la 2.874.395.220 lei în 2015 la 9.355.149.840 lei în 2019).

Nevoia de finanțare, dezvoltarea tehnologiilor informaționale și a rețelelor de socializare au dus la apariția și dezvoltarea instrumentelor de finanțare alternativă. La nivel global serviciile de finanțare alternativă au cunoscut o dezvoltare exponențială în ultimii 10 ani. Volumul global al finanțării alternative a crescut de la 11,06 miliarde USD în 2013 până la 418,52 miliarde USD în 2017 (a se vedea Fig. 1.).

Fig. 1. Volumul global al finanțării participative

Sursă: *Advances in Crowdfunding. Rotem Shneor, Liang Zhao & Bjørn-Tore Flåten*

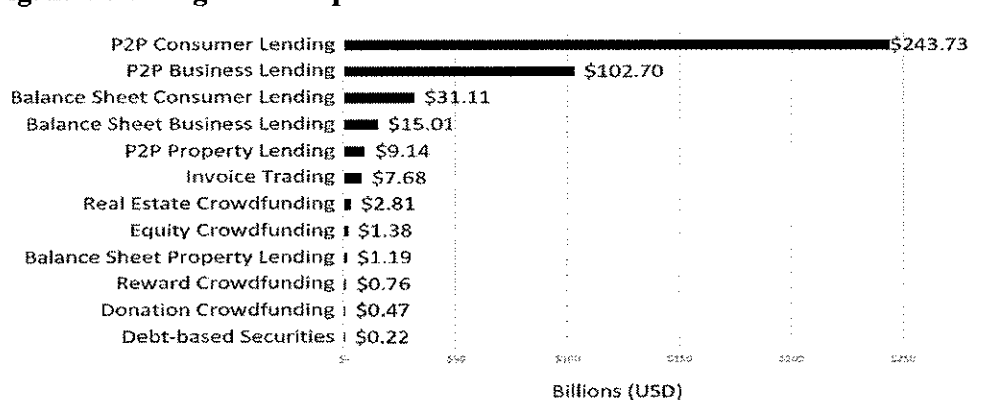
Unul din cele mai dinamice instrumente de finanțare alternativă este crowdfunding-ul (finanțarea participativă). Această varietate de finanțare alternativă a apărut în ajunul crizei financiare globale din 2007-2008 când economia mondială se confrunta cu o lipsă acută de lichidități financiare. Esența acestei modalități de finanțare alternativă se rezumă la un proces de intermediere financiară unde cu ajutorul platformelor electronice, dezvoltatorii de proiecte antreprenoriale (de regulă startup-uri și alte IMM-uri) care au nevoie finanțare pot accesa servicii de finanțare participativă acumulând mijloace financiare din partea mai multor investitori (persoane fizice sau juridice cu sau fără cunoștințe în domeniul financiar/investițional).

Finanțarea participativă reprezintă o modalitate de democratizare și extindere a accesului la capital, facilitând astfel comunitatea în selectarea sectoarelor antreprenoriale ale economiei care necesită fonduri de capital și care de altfel au acces limitat la sursele de finanțare tradițională. Astfel, pe lângă finanțarea propriu-zisă, acest mecanism are capacitatea de validare a produsului sau serviciului respectiv. Un investitor este interesat să investească doar dacă acest produs sau serviciu prezintă interes și are o perspectivă de creștere.

În ultimii 10 ani finanțarea participativă s-a dezvoltat nu doar cantitativ dar și calitativ, la moment fiind practicate o multitudine de servicii de finanțare participativă (financiare și non-financiare).

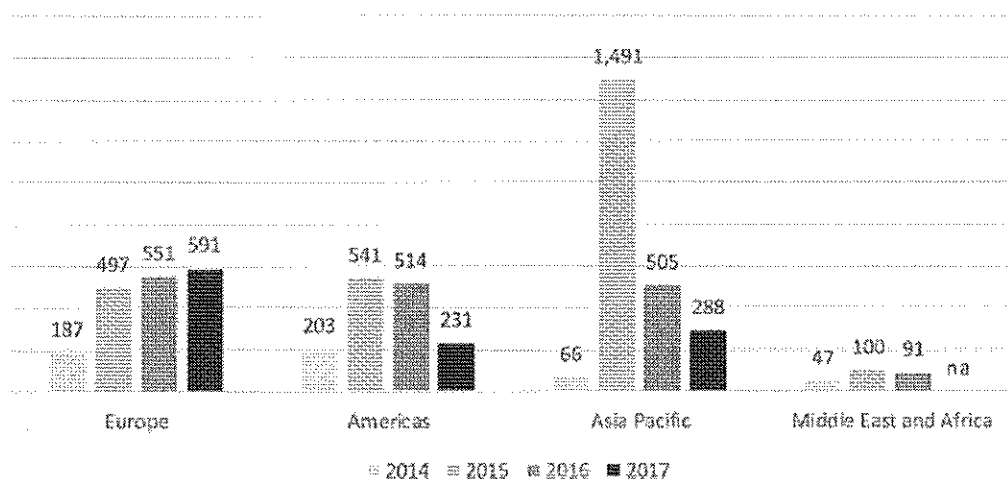
Dintre tipurile de finanțare alternativă practicate la nivel global, finanțarea participativă financiară pe bază de împrumuturi pentru afaceri (P2P Business Lending) a crescut de la 2,20 miliarde USD în 2013 la 103,59 miliarde USD în 2017 (a se vedea: Fig. 2.). Iar finanțarea participativă bazată pe investiții (Equity Crowdfunding) a crescut de la 503 mln USD în 2014 la 1,38 miliarde USD (~1,11 miliarde EUR) în 2017 (a se vedea: Fig. 5.1.).

Fig. 2. Volume globale după model

Sursă: *Advances in Crowdfunding*. Rotem Shneor, Liang Zhao & Bjørn-Tore Flåten

Fig. 3. Volume globale pe regiuni CF bazat pe investiții (equity)

Sursă: *Advances in Crowdfunding*. Rotem Shneor, Liang Zhao & Bjørn-Tore Flåten

În anul 2018 valoarea serviciilor de finanțare alternativă din Europa (cu excepția Marii Britanii) au atins o valoare de 7,73 miliarde USD. Dintre acestea, finanțarea participativă bazată pe împrumuturi în afaceri și investiții (utilizate de IMM-uri) au atins 1,275 miliarde USD (statista.com).

Tab. 1. Top 30 țări după volum de finanțare participativă

Rank	Region	Country	Total volume (in USD)	Volumes per Capita (in USD)
1	China (Asia)	China	\$358,275,377,038.89	\$258.08
2	Americas	United States	\$42,773,174,202.50	\$131.02
3	UK (Europe)	United Kingdom	\$8,004,783,637.55	\$122.19
4	Asia	Australia	\$1,148,515,565.00	\$46.61
5	Asia	South Korea	\$1,129,918,098.00	\$22.28
6	Americas	Canada	\$867,577,549.42	\$23.69
7	Europe	France	\$747,274,513.52	\$11.51
8	Europe	Germany	\$672,751,878.90	\$8.34
9	Asia	Japan	\$348,650,302.00	\$2.77
10	Europe	Netherlands	\$316,287,611.90	\$18.57
11	Middle East	Israel	\$295,455,044.29	\$35.50
12	Europe	Italy	\$271,919,936.14	\$4.55
13	Asia	India	\$268,579,820.00	\$0.20
14	Asia	New Zealand	\$261,621,933.00	\$56.81
15	Europe	Finland	\$222,314,696.19	\$38.92
16	Europe	Sweden	\$221,890,190.29	\$22.37
17	Americas	Brazil	\$216,357,244.21	\$1.02
18	Europe	Georgia	\$195,784,289.95	\$49.28
19	Asia	Singapore	\$190,821,714.00	\$32.99
20	Europe	Spain	\$181,620,894.27	\$3.94
21	Europe	Poland	\$160,967,488.70	\$4.17
22	Americas	Mexico	\$153,756,417.15	\$1.18
23	Americas	Chile	\$150,695,263.44	\$8.23
24	Europe	Ireland	\$120,666,518.06	\$25.41
25	Europe	Latvia	\$108,236,669.08	\$55.66
26	Asia	Taiwan	\$103,502,237.00	\$4.42
27	Europe	Belgium	\$102,704,518.28	\$8.97
28	Europe	Estonia	\$91,794,107.14	\$70.30
29	Europe	Switzerland	\$87,114,373.27	\$10.30
30	Asia	Indonesia	\$80,114,824.00	\$0.30

Sursă: *Advances in Crowdfunding*. Rotem Shneor, Liang Zhao & Bjørn-Tore Flåten

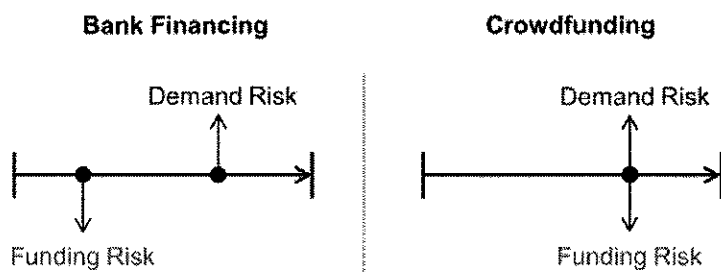
Fără îndoială China, Statele Unite ale Americii și Marea Britanie sunt lideri la capitolul finanțare participativă. Totuși, fenomenul a penetrat și piețe din regiune cu un profil apropiat de cel al Republicii Moldova. Astfel, în 2017 volumul total al finanțării participative: din Georgia depășea 195 milioane USD; din Letonia - 108 milioane USD; iar din Estonia - 91 milioane USD (a se vedea: Tab. 1.).

Volumul de finanțare participativă *per capita* al acestor trei țări variază de la 49,38 USD în Georgia la 70,30 USD în Estonia. Pentru a estima potențialul de finanțare participativă al Republicii Moldova, bazat pe experiența acestor țări, vom compara PIB-ul *per capita*. Astfel, în Estonia PIB-ul *per capita* este de 23 723,31 USD, iar în Georgia acesta este de 4 697,70 USD. PIB-ul *per capita* din Georgia este destul de aproape de cel din Moldova – 4 503,52 USD. Multiplicând valoarea finanțării participative *per capita* din Georgia - 49,38 USD la populația Republicii Moldova – 2 640 400 (conform datelor BNS) constatăm că potențialul finanțării participative anuale din Moldova ar putea atinge suma de 130 milioane USD. Practica internațională ne arată că din volumele totale de finanțare participativă – circa 1/3 constituie finanțare pentru business. Astfel, putem estima că cel puțin 40 milioane USD anual ar putea fi fonduri noi cu potențial de finanțare a IMM-urilor.

Acest volum ar urma să vină mai degrabă din fondurile disponibile ale populației și a investitorilor profesioniști (e.g. Angel Investors) inclusiv din diasporă, decât din cota unor sectoare existente, datorită faptului că instrumentul de crowdfunding (incl. P2P lending) intervine la etapa pre-bancabilă¹ – atunci când resursele tradiționale nu sunt încă disponibile întreprinderii noi (Fig. 4 și 5).

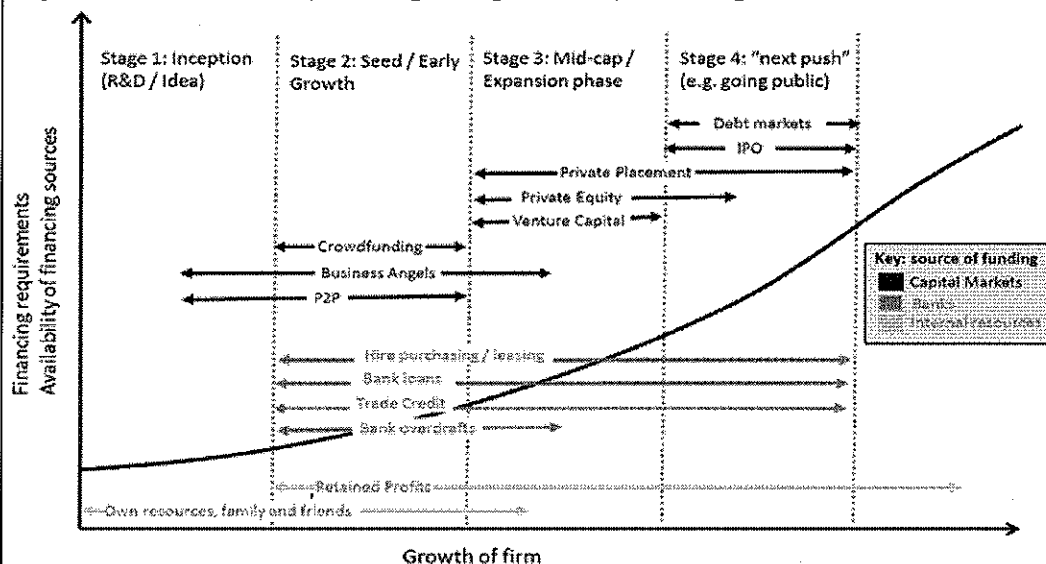
¹ Herve and Schwienbacher (2018)

Fig. 4 Diferența de apetit de risc pentru finanțare: Bănci vs. Crowdfunding

Sursă: *Fasheng Xu et al - Crowdfunding vs. Bank Financing*

Fig. 5 Sursele de finanțare, după etapa de viață a întreprinderii

Sursă: *Comisia Europeană*

Astfel, deși creditele bancare pot constitui sursă de finanțare inclusiv de la etapa 2 (Seed/Creștere timpurie), această opțiune nu este mereu disponibilă din punct de vedere al eligibilității, costului, gajului sau al planului de rambursare (e.g. CF bazat pe investiții nu ar presupune plăți lunare de rambursare). Astfel, platformele de finanțare participativă permit accesare fondurilor de la alt gen de investitori și de la potențialii viitori clienți. În acest sens, un argument adițional în favoarea crowdfunding este că acesta implică și „consultarea pieței”, astfel încât entuziasmul pentru finanțarea proiectului constituie și un model de testare a interesului pentru produsul sau serviciul respectiv.

Creșterea galopantă a finanțării participative în ultimul deceniu a atras necesitatea dezvoltării unui cadru legislativ de reglementare a acestui model de finanțare și în Republica Moldova. Astfel, prin Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nr. 179/2016, statul s-a obligat să faciliteze accesul IMM-urilor la finanțare și atragerea investițiilor. Una dintre măsurile asumate de stat prevăzută la art. 14 alin. (1) lit. j) este stimularea creării platformelor on-line de finanțare participativă.

În anul 2019, anterior întocmirii proiectului de lege, a fost realizat Studiul Privind Dezvoltarea Finanțării Participative în Republica Moldova. Studiul a analizat practicile mondiale, cadrul legal pertinent și posibilitatea reglementării activităților de finanțare participativă în Republica Moldova. Studiul constată că un mediu prielnic finanțării participative ar avea o multitudine de beneficii pentru Republica Moldova. Aceste platforme ar putea deveni instrumente de atragere a economiilor

cetățenilor aflați peste hotare și platforme de investiții pentru capitalul aflat deja în țară. În plus, start-urile și IMM-uri ar avea o alternativă mai accesibilă de finanțare ce ar putea genera noi locuri de muncă. Un alt beneficiu ar putea fi reducerea sectorului informal prin introducerea în circuitul financiar a veniturilor obținute din surse informale. Totuși, în cadrul legal existent în Republica Moldova prestarea serviciilor de finanțare participativă financiară este practic imposibilă.

Având în vedere cele sus-menționate, problema ce stă la baza întocmirii proiectului de lege și care urmează a fi soluționată este accesul dificil la finanțare și investiții pentru dezvoltarea IMM-urilor.

b) Persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Cele mai afectate de apariția problemei sunt întreprinderile nou-înființate și IMM-urile în primii ani de activitate. Din cauza rulajelor relativ reduse, lipsei mijloacelor fixe sau bunurilor ce pot servi drept garanție, istoriei creditare, acestea au acces limitat la creditarea bancară. În consecință, doar 30,56% din totalul creditelor bancare au fost oferite IMM-urilor.

IMM-urile pot accesa creditare la organizații de creditare nebancară (OCN) sau asociații de economii și împrumut. Totuși, aceste opțiuni sunt mai costisitoare, DAE aferentă creditelor oferite de OCN-uri poate depăși chiar și 40%. În multe cazuri valoarea maximă a creditelor ce pot fi oferite IMM-urilor sunt limitate la un plafon insuficient dezvoltării proiectelor acestora. Perioada relativ scurtă de scadență (1 - 3) ani pentru creditele oferite de OCN-uri sunt de asemenea problematice pentru IMM-uri. În consecință, doar 17,89% din creditele oferite de OCN-uri au ajuns la persoane juridice (de regulă IMM-uri).

Această situație ar putea fi îmbunătățită prin crearea unor mecanisme alternative de finanțare și investiție în IMM-urile din Republica Moldova.

Finanțarea participativă, este o formă nouă de intermediere financiară bazată pe tehnologia care pune în legătură potențialii investitori cu proiectele de afaceri care au nevoie de finanțare. Platformele de finanțare participativă acționează ca intermediari între investitori și întreprinderi, permițându-le investitorilor să identifice mai ușor proiectele care îi interesează și să le sprijine. Finanțarea participativă poate deveni o sursă importantă de finanțare nebancară și poate contribui astfel la atragerea investițiilor private în favoarea creării de locuri de muncă și a creșterii economice, fără implicarea unor costuri administrative majore.

Accesul la capital și facilitarea activității antreprenoriale într-un stat reprezintă unii din principalii factori care stimulează dezvoltarea economică durabilă a unei țări. În esență, finanțarea participativă favorizează accesul la capital contribuind indirect la facilitarea activității antreprenoriale și la creșterea economică.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

- Dificultatea accesării finanțării având în vedere rulajele reduse ale IMM-urilor, lipsa istoriei creditare și imposibilitatea acestora de a oferi garanții;
- Termenele scurte de rambursare pentru creditele oferite IMM-urilor;
- Dobânzile și costurile înalte pentru creditele negarantate oferite IMM-urilor;
- Valoarea insuficientă a creditelor oferite IMM-urilor de OCN-uri.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Problema analizată a evoluat în urma inacțiunii statului pentru implementarea unei politici de susținere financiară a întreprinderilor nou-înființate și IMM-urilor.

În Republica Moldova deja activează anumite platforme de finanțare participativă, dar acestea prestează preponderent servicii nefinanciare bazate pe donații sau recompense. Serviciile de finanțare

participativă nefinanciară pot fi practicate în baza legislației generale în vigoare. Aceste servicii sunt utilizate cu precădere în sfera social-culturală, dar nu sunt instrumente suficient de eficiente pentru atragerea finanțării și investițiilor în IMM-urilor. Investitorii urmăresc și beneficii financiare pe care le-ar putea obține în urma investiției (e.g. deținerea unor părți sociale/acțiuni purtătoare de dividende, obținerea unei dobânzi în schimbul acordării împrumutului). Serviciile de finanțare participativă nefinanciară nu pot oferi aceste beneficii investitorilor.

La moment în Republica Moldova există o singură platformă ce oferă servicii de finanțare participativă financiară. Serviciile acestei platforme sunt limitate la investitori persoane juridice care acordă împrumuturi. Platforma este organizată sub forma unei organizații de creditare nebancară, chiar dacă serviciile pe care le prestează diferă de serviciile clasice oferite de OCN-uri.

Necesitatea de a presta aceste servicii sub forma de organizare a unei OCN rezultă din interdicția impusă de art. 6 alin. (1) al Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, ce prevede că,

„(1) Se interzice oricărei persoane care nu este bancă să se angajeze într-o activitate de atragere de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public”.

Având în vedere interdicția dată, prestarea serviciilor de finanțare participativă financiară în lipsa unei forme de organizare și activitate permisă de lege, sau în lipsa unei legi speciale care să le reglementeze, poate atrage după sine răspunderea penală pentru:

- a) practicarea ilegală a activității de întreprinzător**, săvârșită prin desfășurarea unor genuri de activitate interzise de lege (art. 241 alin. (1) lit. b) Cod Penal) sau;
- b) practicarea ilegală a activității financiare** (art. 241¹ Cod Penal).

În lipsa unei intervenții de reglementare a serviciilor de finanțare participativă sectorul dat va evolua lent și haotic.

Riscul răspunderii penale pentru desfășurarea acestei activități descurajează potențialii furnizori de servicii de finanțare participativă, ceea ce duce la stagnarea sau o dezvoltare extrem de lentă a serviciilor date. Prin urmare, IMM-urile vor rata în continuare posibilitatea utilizării acestor instrumente de obținere a finanțării și atragere a investițiilor.

Haosul va fi determinat de lipsa unei reglementări clare a serviciilor de finanțare participativă. În lipsa unor reguli clare de joc, cei care nu vor renunța la această activitate vor utiliza forme de organizare a activității prevăzute de lege (e.g. OCN), dar care nu corespund scopului și necesităților serviciilor de finanțare participativă. Astfel, vor fi create societăți hibrid ce sunt reglementate pentru un anumite gen de activitate, dar în realitate prestează alte tipuri de servicii. Chiar și în cazul în care va fi utilizată o astfel de formă de organizare legală, activitatea dată ar putea fi considerată ilegală și sancționată penal. În consecință, vor fi prejudiciate drepturile și interesele atât investitorilor cât și a dezvoltatorilor de proiecte.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

1. Cadrul juridic aplicabil

- **Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii**

Definiția oferită noțiunii de „crowdfunding” prevăzută în acest act normativ acoperă doar serviciile de finanțare participativă bazate pe recompense, care constituie un serviciu de finanțare participativă nefinanciar. În această situație, investitorul achită un serviciu/produs în avans fără să aștepte alte beneficii financiare (dobânzi, părți sociale, acțiuni sau dividende) în schimbul investiției. Această varietate a finanțării participative poate fi practică în baza

legislației generale cu privire la vânzare-cumpărare, servicii, etc, în lipsa unui act normativ special. Definiția prevăzută de lege nu acoperă serviciile de finanțare participativă financiară care sunt specifice finanțării IMM-urilor, finanțarea participativă bazată pe împrumut și finanțarea participativă bazată pe investiții. Întrucât în aceste servicii investitorul urmărește obținerea unor beneficii financiare (dobânzi, părți sociale, acțiuni sau dividende) ele necesită o reglementare și supraveghere specială, prin care să fie apărute drepturile investitorilor. Reglementarea acestor servicii și relațiilor dintre dezvoltatorii de proiecte (IMM-uri), furnizorii de servicii de finanțare participativă și investitori poate fi asigurată doar printr-o lege specială distinctă. Odată cu adoptarea acestei legi, noțiunea de „crowdfunding” prevăzută de Legea nr. 179/2016 urmează a fi modificată corespunzător.

- **Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare**

Supravegherea și reglementarea serviciilor de finanțare participativă urmează a fi asigurată de CNPF. Pentru ca această activitate să fie posibilă, trebuie modificată Legea nr. 192/1998 pentru a extinde autoritatea CNPF asupra furnizorilor de servicii de finanțare participativă.

- **Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit**

Competențele și istoria creditară a dezvoltatorilor de proiecte urmează a fi verificate de către furnizorii de servicii de finanțare participativă în procesul de evaluare a proiectului. În acest sens, Legea nr. 122/2008 urmează a fi modificată așa cât contractele de finanțare participativă să fie considerate contracte de credit, iar informațiile despre executarea obligațiilor de către dezvoltatorii să fie reflectate în istoria de credit a acestora.

- **Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali**

Serviciile de finanțare participativă se desfășoară preponderent în mediul on-line. Investitorii pot locui în orașe sau chiar în țări diferite. Formalitățile de depunere a documentelor pe suport de hârtie sau prin procură autenticată notarială prevăzute la moment de Legea nr. 220/2007 vor îngreuna semnificativ serviciile de finanțare participativă bazate pe investiții. Prin urmare, acest formalități urmează a fi înlocuite prin semnătura electronică sau alte mijloace de identificare electronice.

- **Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată**

Marea majoritate a startup-urilor și IMM-urilor în general sunt organizate sub forma societăților cu răspundere limitată. Redacția actuală a Legii 135/2007 limitează numărul de asociați la 50. Experiența internațională arată că uneori un proiect de finanțare participativă poate atrage sute de investitori. Pentru a nu limita potențialul proiectelor de finanțare participativă de atragere a finanțării și investițiilor numărul de asociați într-o SRL care este constituită drept vehicul investițional pentru acumularea și realizarea investiției urmează a fi mărit la 200.

Obligativitatea procurii notariale pentru înregistrarea SRL care va constitui vehicul investițional, dar și obligativitatea autentificării notariale a cotei părți din acest SRL îngreunează semnificativ procesul de finanțare participativă mai ales pentru investitorii care se află peste hotarele Republicii Moldova. Prin urmare, împuternicirea de reprezentare electronică sau contractul de mandat încheiat în temeiul Legii privind serviciile de finanțare participativă urmează a fi asimilate procurii autentificate notarial. În același timp și din aceleași motive, cu titlu de excepție, înstrăinarea cotei părți din capitalul social al vehiculului investițional va putea fi efectuată în baza unui act juridic în formă scrisă sau electronică nefiind necesară forma autentică.

- **Legea nr. 845/1994 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi**

Legea dată interzice în mod expres activitățile financiare neprevăzute de lege. Adoptarea unei legi speciale privind serviciile de finanțare participative va înlătura interdicția prevăzută de Legea nr. 845/1994. Același act normativ prevede la art. 17 pct.1) limita de 50 de asociați pentru SRL. Articolul respectiv urmează a fi modificat așa încât să poată exista excepții prevăzute de lege.

- **Codul Civil nr. 1107/2002**

Mijloacele financiare acumulate de furnizorii de finanțare participativă de la investitori urmează a fi delimitate de mijloacele financiare de aparțin furnizorului. De asemenea, mijloacele investite trebuie protejate de pretențiile terților față de furnizor. Pe lângă obligația de a deține un cont bancar separat destinat în exclusivitate operațiunilor de finanțare participativă, furnizorii ar trebui să poată utiliza și protecția oferită de conturile fiduciare. În acest scop urmează a fi modificat Codul Civil astfel încât furnizorii să poată utiliza conturile fiduciare pe care vor fi acumulate mijloacele financiare transmise de investitori și rambursate împrumuturile de către dezvoltatori.

- **Codul Contravențional nr. 218/2008**

În scopul asigurării unei supravegheri eficiente a serviciilor de finanțare participativă, autoritatea de supraveghere (CNPF) urmează să aibă inclusiv atribuția de a aplica sancțiuni contravenționale. Întrucât activitatea dată nu a fost reglementată până în prezent, Codul Contravențional urmează a fi completat cu un articol ce prevede încălcările pe care le pot admite furnizorii și sancțiunile contravenționale respective.

- **Codul Fiscal nr. 1163/1997**

Serviciile financiare sunt scutite de T.V.A. în temeiul unor prevederi exprese ale art. 103 al Codului Fiscal. Pentru a asigura această scutire și pentru serviciile de finanțare participativă norma dată urmează a fi completată cu o prevedere în acest sens.

2. Carențele prevederilor normative în vigoare

Legislația națională prevede doar o definiție a finanțării participative ce acoperă o singură categorie a finanțării participative. Această prevedere este insuficientă pentru a reglementa serviciile de finanțare participativă financiare având în vedere riscurile pe care le comportă această activitate. Pe lângă definiția existentă este necesară reglementarea activității furnizorilor de servicii de finanțare participativă financiare, normele prudențiale, reguli de protecție a investitorilor, reglementare și supravegherea furnizorilor.

3. Documente de politici și reglementări existente care condiționează intervenția statului:

- Legea nr. 845/1994 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi;
- Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali;
- Hotărârea Guvernului nr. 685/2012 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012-2020.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

1. *Obiectivul generic:* Facilitarea accesului IMM-urilor la instrumente alternative de finanțare și atragerea investițiilor care va duce la creșterea productivității acestora.

2. *Obiective specifice:*

- În decurs de 3 ani de la intrarea în vigoare a actului normativ în Republica Moldova vor activa cel puțin 2 platforme de finanțare participativă financiară;
- În decurs de 3 ani de la intrarea în vigoare a actului normativ volumul anual de finanțare participativă financiară pentru afaceri va ajunge la 100 milioane MDL;
- În decurs de 3 ani de la intrarea în vigoare a actului normativ, anual vor exista cel puțin 50 de proiecte de finanțare participativă de succes pentru afaceri (finanțate 100%).

3. Identificarea opțiunilor

a) *Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție*

Lipsa unei intervenții va duce la menținerea problemelor identificate la Cap. 1 (Descrierea problemei).

Activitatea serviciilor de finanțare participativă financiare (bazate pe împrumuturi sau investiții) este interzisă în cadrul legal existent. În acest context opțiunea „a nu face nimic” constă în menținerea în continuare a serviciilor de finanțare participativă într-un vid juridic. Utilizarea unor forme de organizare hibride va duce la dezvoltarea haotică și neuniformă a acestui sector.

Exercitarea unei astfel de activități în lipsa unei reglementări speciale este riscantă atât din perspectiva furnizorului care poate fi sancționat penal pentru activitate ilegală în domeniul financiar cât și pentru investitori care nu vor avea certitudinea și protecția necesară.

Menținerea situației actuale va constitui neexecutarea de către stat a obligației de stimulare a creării platformelor de finanțare participativă prevăzută de art. 14 alin. (1) lit. j) din Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nr. 179/2016.

Lipsa intervenției va diminua posibilitatea dezvoltării serviciilor de finanțare participativă. IMM-urile vor rata în continuare un instrument de finanțare și atragere a investițiilor care a cunoscut o dezvoltare extraordinară la nivel global în ultimii 10 ani inclusiv în regiune.

b) *Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate*

Proiectul legii cu privire la finanțarea participativă prevede următoarele:

- condițiile generale ale activității de finanțare participativă, participanții la procesul de finanțare participativă, principiile aplicabile activității de finanțare participativă;
- protecția investitorilor;
- categoriile de servicii de finanțare participativă și particularitățile acestora;
- autorizarea, reglementarea și supravegherea activității de finanțare participativă;
- reorganizarea și lichidarea furnizorilor de servicii de finanțare participativă.

Proiectul legii introduce în cadrul legal al Republicii Moldova un nou instrument de finanțare pentru IMM-uri. În particular, proiectul execută obligația statului de facilitare a accesului IMM-urilor la finanțare și atragerea investițiilor prin stimularea creării platformelor on-line de finanțare participativă, asumată prin art. 14 alin. (1) lit. j) din Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nr. 179/2016. La elaborarea acestuia s-a ținut cont de principiile și regulile generale prevăzute de Regulamentul (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 octombrie 2020 privind furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă pentru afaceri și de modificare a Regulamentului (UE)

2017/1129 și a Directivei (UE) 2019/1937.

Odată adoptat proiectul va permite înființarea și autorizarea furnizorilor de servicii de finanțare participativă financiară și crearea unor platforme de finanțare participativă în Republica Moldova.

Furnizorii, prin intermediul platformelor lor vor intermedia comunicarea dintre IMM-urile care dezvoltă proiecte și potențialii investitori. IMM-urile vor avea posibilitatea să atragă finanțare sau să acumuleze investiții de până la 500 000 euro pentru proiectele lor prin intermediul platformelor de finanțare participativă. Investițiile vor putea fi acumulate de la o multitudine de investitori atât din țară cât și de peste hotare.

Proiectul prevede încheierea tuturor documentelor și tranzacțiilor în mod electronic de la distanță prin mijloace sigure de identificare. Astfel, vor fi evitate procedurile formale și birocratice care îngreunează sau blochează investițiile venite de peste hotare. Toate plățile și tranzacțiile procesul de finanțare participativă va avea loc exclusiv prin virament bancar și instrumente de plată oferite de societățile de plată.

Proiectul prevede principii și reguli generale privind organizarea și prestarea serviciilor finanțare participativă. Pentru a asigura viabilitatea financiară a platformelor de finanțare participativă furnizorii trebuie să dețină permanent garanții prudențiale de cel puțin 500 000 lei.

Furnizorii nu garantează investitorilor succesul proiectelor dezvoltate de IMM-uri, înregistrarea unui profit sau recuperarea investiției. Însă, aceștia au obligații de diligență la verificarea proiectelor propuse de dezvoltatori și de informare corespunzătoare a investitorilor. Furnizorii avertizează în mod permanent investitorii despre riscurile investiției inclusiv riscul de a pierde toată investiția.

Proiectul prevede două categorii de investitori: sofisticati și nesofisticați. Investitorii sofisticati sunt acei investitori care sunt conștienți de riscurile legate de investițiile pe piețele de capital și de resursele adecvate pentru a-și asuma aceste riscuri fără a se expune unor consecințe financiare excesive. Din aceste motive investitorii sofisticati pot investi sume nelimitate în proiectele de finanțare participativă cu respectarea plafonului maxim per proiect. Investitorii sofisticati sunt calificați astfel conform criteriilor și procedurii prevăzute de lege. Investitorii nesofisticați vor putea investi maximum 5000 euro într-un singur proiect de finanțare participativă și maximum 10 000 euro în proiecte de finanțare participativă în decursul unui an calendaristic.

Furnizorii de finanțare participativă sunt obligați să testeze capacitatea și cunoștințele investitorilor la intrarea în sistem, și îi avertizează despre toate riscurile aferente investiției.

Proiectul reglementează 2 categorii de servicii de finanțare participativă: finanțarea participativă bazată pe împrumuturi și finanțarea participativă bazată pe investiții.

În cadrul finanțării participative bazate pe împrumuturi dezvoltatorul de proiect solicită un împrumut prin intermediul platformei de finanțare participativă. Suma împrumutului poate fi acumulată de la unul sau mai mulți investitori la contul furnizorului. La acumularea sumei necesare furnizorul încheie contract de împrumut cu dezvoltatorul transferându-i suma împrumutului. Ulterior, dezvoltatorul restituie împrumutul plus dobânda la contul furnizorului, iar acesta la rândul lui transferă sumele datorate investitorilor.

În cadrul finanțării participativă bazate pe investiții dezvoltatorul de proiect propune investitorilor părți sociale sau acțiuni în schimbul investiției. Investițiile sunt transferate la contul furnizorului. La acumularea întregii sume necesare investiției furnizorul creează o societate comercială care va servi

exclusiv drept vehicul investițional în scopul securizării investiției (instrument introdus pentru prima dată în legislația națională).

Mijloacele bănești ale investitorilor sunt depuse în capitalul social al vehiculului investițional, iar investitorii devin asociați/acționari ai vehiculului proporțional investiției lor. Ulterior, vehiculul investițional efectuează investiția în IMM-ul dezvoltator și devine asociat/acționar al acestuia. La termenul stabilit de proiect, dezvoltatorul începe a achita dividende către vehiculul investițional care ulterior sunt repartizate investitorilor proporțional participațiunii deținute.

Indiferent de categoria de finanțare participativă aleasă de investitor, mijloacele bănești vor ajunge la dezvoltator iar acesta își va putea implementa proiectul care ulterior va contribui la dezvoltarea IMM-ului.

Proiectul mai prevede și supravegherea și reglementarea furnizorilor de servicii de finanțare participativă. Această sarcină va fi pusă pe seamă (Denumirea Instituției - CNPF/BNM) („autoritatea de supraveghere”). Furnizorii vor fi autorizați de autoritatea de supraveghere și înscrși în registrul furnizorilor de servicii de finanțare participativă. Autoritatea de supraveghere are atribuția de a reglementa, supraveghea și sancționa eventualele încălcări admise de furnizorii de finanțare participativă.

Proiectul conține prevederi speciale în cazul reorganizării, lichidării și insolabilității furnizorilor de finanțare participativă.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului a fost identificată opțiunea alternativă de a mări Fondul de Garantare a Creditelor pentru IMM-uri.

Opțiunea de a mări Fondul de Garantare a Creditelor nu a fost luată în considerare din motivele ce urmează.

1. Costurile administrative

Mărirea Fondului de Garantare a Creditelor va presupune costuri mai mari de administrare a dosarelor respective. În plus, această măsură va pune o presiune mai mare pe buget în cazul creditelor compromise.

2. Limitarea beneficiarilor

Numărul de beneficiar este limitat cantitativ la valoarea totală a Fondului de Garantare a Creditelor. În același timp, numărul beneficiarilor este limitat și din punct de vedere calitativ. Instrumentul de garantare se limitează strict la: a) companiile deja existente și viabile; b) finanțarea bancară clasică.

Instrumentul dat nu prevede posibilitatea obținerii finanțării în schimbul părților sociale sau acțiunilor în capitalul beneficiarului pe care o poate oferi finanțarea participativă pe bază pe investiții.

3. Neimplicarea societății

Mărirea Fondului de Garantare a Creditelor va implica un efort unilateral administrativ și financiar din partea statului. O astfel de măsură nu va atrage economiile potențialilor investitori persoane fizice și juridice din țară și de peste hotare. Comunitatea nu va avea oportunitatea de a participa activ la dezvoltarea sectorului IMM din Republica Moldova.

<p>4. Analiza impacturilor opțiunilor</p> <p><i>a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate</i></p> <p><i>Efecte Pozitive</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - nu sunt presupune costuri administrative suplimentare; <p><i>Efecte negative</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - imposibilitatea prestării serviciilor de finanțare participativă financiare; - neexecutarea obligației statului de stimulare a creării platformelor de finanțare participativă; - menținerea unui cadru legal insuficient pentru stimularea și promovarea instrumentelor finanțării alternative și investițiilor în IMM-uri; - ratarea oportunității de a utiliza instrumente suplimentare de atragere a finanțării și investițiilor în IMM-uri. <p><i>b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea</i></p> <p>Crearea cadrului legal necesar organizării și prestării serviciilor de finanțare participativă va avea o serie de impacturi pozitive.</p> <p><i>Beneficii</i></p> <p>În primul rând, legea va face posibilă prestarea serviciilor de finanțare participativă financiare eliminând riscurile pe care le-ar putea suporta un potențial furnizor de servicii de finanțare participativă în cadrul legal actual. Apariția cadrului legal va atrage interesul potențialilor furnizori locali și regionali pentru investirea în crearea platformelor de finanțare participativă.</p> <p>În al doilea rând, vor fi create două instrumente noi de finanțare a IMM-urilor: finanțarea participativă pe bază de împrumuturi și finanțarea participativă pe bază de investiții. Aceste instrumente ar putea fi mai accesibile pentru IMM-uri în raport cu mijloacele de finanțare accesibile la moment.</p> <p>În al treilea rând, vor fi atrase investiții de la persoane fizice din țară și de peste hotare. Astfel, o parte din economii și remitențe vor fi direcționate din consum în investiții.</p> <p>Pornind de la estimarea unui volum de finanțare participativă de 100 milioane lei anual și aplicând următorii factori de multiplicare: 1,4² pentru investiții și 0,56³ pentru venituri la buget, estimăm un impact anual de circa 140 milioane lei investiții și contribuții la buget în valoare de circa 56 milioane lei la 3 ani de la adoptarea cadrului normativ.</p> <p><i>Costuri</i></p> <p>Proiectul prevede anumite costuri pentru furnizorii de servicii de finanțare participativă exprimate sub forma garanțiilor prudențiale și taxele de autorizare.</p> <p><i>a) Costuri pentru furnizori</i></p>
---

² IDIS Viitorul – evaluarea stimulentei economice pentru IMM-uri

³ Matricea COVID19 – pagina 64, p. 3.1

Garanțiile prudențiale minime pe care trebuie să le aibă permanent un furnizor constituie suma de 500 000 lei. Garanțiile date sunt acoperite din fonduri proprii și/sau poliță de asigurare.

Garanțiile prudențiale au menirea de a asigura viabilitatea financiară a platformei de finanțare participativă. Având în vedere plafonul maxim al unui proiect de finanțare participativă de 1 000 000 euro, garanțiile prudențiale sunt rezonabile.

Taxa de eliberare a autorizației pentru furnizorii de servicii de finanțare participativă va fi aprobată de autoritatea de supraveghere. Taxa nu este prevăzută de proiectul de lege întrucât Legea 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nu reglementează activitatea de întreprinzător din domeniul financiar (bancar și nebancar).

b) Costuri pentru dezvoltatori

Dezvoltatorii vor achita inițială un comision (cel mai probabil în sumă fixă) furnizorului pentru analiza solicitării de finanțare participativă și plasarea ofertei pentru investitori. Ulterior, la acumularea și realizarea investiției dezvoltatorul ar putea achita furnizorului un comision (cel mai probabil procentual) proporțional investițiilor acumulate.

c) Costuri pentru investitori

Investitorii vor achita comisioane furnizorului în momentul când primește dobânda, dividende sau înstrăinează participația sa în vehiculul investițional creat pentru realizarea investiției în proiectul de finanțare participativă.

Comisioanele reținute de furnizor de la dezvoltatori și investitori sunt negociate de părți și stabilite în contractul de servicii de finanțare participativă.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completînd tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Opțiunea de mărire a Fondului de Garantare a Creditelor va avea un impact semnificativ financiar. Această măsură va implica costuri mai mari de administrare a dosarelor de garanție. Suplimentar, această măsură va pune o presiune mai mare pe buget în cazul creditelor compromise care vor trebui restituite parțial de la buget.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Opțiunea selectată va asigura atingerea obiectivelor, cu cele mai mici costuri și va asigura cel mai mic

impact negativ asupra celor afectați din motivele expuse mai sus.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Odată cu aprobarea proiectului va fi aprobat un proiect de lege de modificare a unor acte normative care urmează a fi modificate sunt:

- Legea nr. 192/1999 privind Comisia Națională a Pieței Financiare;
- Legea nr. 122/2017 privind birourile istoriilor de credit;
- Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali;
- Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată;
- Legea nr. 845/1994 cu privire la antreprenariat și întreprinderi;
- Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;
- Codul Fiscal nr. 1163/1997;
- Codul Civil nr. 1107/2002;
- Codul Contravențional nr. 218/2008.

Implementarea legii va fi asigurată de către Guvern și autoritatea de supraveghere.

Astfel, în termen de 3 luni de la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Guvernul și autoritatea de supraveghere vor elabora și prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezentul proiect.

Autoritatea de supraveghere în termen de 6 luni de la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova va adopta actele normative prevăzute de proiect în vederea implementării procedurilor de autorizare și supraveghere a furnizorilor de servicii de finanțare participativă.

După intrarea în vigoare a legii autoritatea de supraveghere va fi responsabilă de autorizarea și supravegherea furnizorilor de servicii de finanțare participativă.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

- Numărul de furnizori de servicii de finanțare participativă autorizați în decursul a 3 ani de la intrarea în vigoare a legii;
- Numărul de proiecte de finanțare participativă inițiate în decursul a 3 ani de la intrarea în vigoare a legii;
- Numărul de IMM-uri/proiecte care vor obține finanțare sau investiții prin intermediul finanțării participative în primii 3 ani de la intrarea în vigoare a legii;
- Suma globală a finanțării atrase prin intermediul proiectelor de finanțare participativă în primii 3 ani de la intrarea în vigoare a legii;
- Suma globală a investițiilor atrase prin intermediul proiectelor de finanțare participativă în primii 3 ani de la intrarea în vigoare a legii.

c) Identificați peste cît timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Estimăm că efectele legii vor fi resimțite în decursul primilor 3 ani de la intrarea în vigoare. Evaluarea performanței actului normativ va fi necesară la expirarea acestui termen.

Monitorizarea va fi asigurată de autoritatea de supraveghere care va primi rapoarte periodice de la furnizorii de servicii de finanțare participativă. Rapoartele vor conține informații despre: numărul de proiecte de finanțare participativă; numărul de IMM-uri care au atras finanțare/investiții; valoarea totală a investițiilor atrase în proiecte de finanțare participativă în perioada de referință, etc.

În baza rezultatelor evaluării autoritatea de supraveghere va propune, după caz, modificarea cadrului normativ.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

- Ministerul Economiei și Infrastructurii;
- Ministerul Finanțelor;
- Banca Națională a Moldovei;
- Comisia Națională a Pieței Financiare;
- Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM);
- Agenția de Investiții a Republicii Moldova;
- Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova (AIM)
- Asociația Companiilor din Domeniul ITC (ATIC);
- Asociațiile patronale;

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Până în prezent au avut loc două ședințe de discuții asupra proiectului de lege:

1. Ședința din 11 noiembrie 2020 cu participarea reprezentanților autorului (Ministerul Economiei și Infrastructurii), Băncii Naționale a Moldovei, a Comisiei Naționale a Pieței Financiare și a experților angajați de partenerii de dezvoltare. În cadrul ședinței a fost dezbătută prima versiune de proiect de lege, elaborată în baza experienței legislative a altor state (Lituania, Finlanda, Spania, etc.). În cadrul ședinței a fost exprimată opinia generală că serviciile de finanțare participative nefinanciare nu urmează a fi reglementate prin lege acestea urmând a fi exceptate în mod expres. De asemenea, a fost decisă încorporarea principiilor generale și a prevederilor pertinente din legislația Uniunii Europene.

2. Ședința din 2 decembrie 2020 cu participarea reprezentanților autorului (Ministerul Economiei și Infrastructurii), Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Cancelariei de Stat și a experților angajați de partenerii de dezvoltare. În cadrul ședinței a fost analizată și dezbătută a doua versiune a proiectului de lege și au fost prezentate, categoriile și drepturile investitorilor, obligațiile furnizorilor și a dezvoltatorilor de proiecte, precum și modelele de finanțare participativă ce urmează a fi reglementate (bazată pe împrumut și bazată pe investiții) prin actul normativ. Participanții au recomandat operarea unor modificări minore în proiectul de lege și finalizarea legii de modificare a unor acte normative, precum și a anexelor - Nota informativă și Analiza Impactului de Reglementare

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

- Urmează a fi completat după consultările publice;

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor			
Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0	0	
povara administrativă	0	-3	
fluxurile comerciale și investiționale	+3	+1	
competitivitatea afacerilor	+2	+1	
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	+2	+1	
concurența pe piață	+2	+1	
activitatea de inovare și cercetare	+3	+1	
veniturile și cheltuielile publice	+1	-3	
cadru instituțional al autorităților publice	0	0	
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0	0	
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	+1	+1	
situația social-economică în anumite regiuni	+2	+1	
situația macroeconomică	+2	+1	
alte aspecte economice	0	0	
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	+2	+1	
nivelul de salarizare	0	0	
condițiile și organizarea muncii	0	0	
sănătatea și securitatea muncii	0	0	
formarea profesională	0	0	
inegalitatea și distribuția veniturilor	0	0	
nivelul veniturilor populației	+2	+1	
nivelul sărăciei	0	0	
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0	0	
diversitatea culturală și lingvistică	0	0	
partidele politice și organizațiile civice	0	0	
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0	0	
modul sănătos de viață al populației	0	0	
nivelul criminalității și securității publice	0	0	
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0	0	
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0	0	
accesul și calitatea serviciilor medicale	0	0	
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0	0	
nivelul și calitatea educației populației	0	0	
conservarea patrimoniului cultural	0	0	
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0	0	
accesul și participarea populației în activități sportive	0	0	
discriminarea	0	0	

alte aspecte sociale	0	0	
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0	0	
calitatea aerului	0	0	
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0	0	
biodiversitatea		0	
flora	0	0	
fauna	0	0	
peisajele naturale	0	0	
starea și resursele solului	0	0	
producerea și reciclarea deșeurilor	0	0	
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0	0	
consumul și producția durabilă	0	0	
intensitatea energetică	0	0	
eficiența și performanța energetică	0	0	
bunăstarea animalelor	0	0	
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0	0	
utilizarea terenurilor	0	0	
alte aspecte de mediu	0	0	

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.